

ANALIZA PIETEI INTERNAȚIONALE A GRÂULUI ÎN PERIOADA 2005 - 2013

Emilia BĂLAN

Rezumat

În perioada 2005 - 2013, piața internațională a grâului a cunoscut o tendință ascendentă a cotațiilor, la principalele burse din Statele Unite și Europa, în condițiile în care celelalte materii prime agricole au înregistrat fluctuații ale prețurilor, determinate de criza economică mondială. O influență importantă asupra evoluției cotațiilor grâului au avut-o și variațiile factorilor fundamentali (producție, consum, comerț) specifici acestui produs.

Articolul analizează influențele ce au determinat tendințele cotațiilor grâului la Bursa Agricolă de la Chicago, la cea de la Londra și de la Paris, identificând situațiile caracteristice pieței internaționale din perioada 2005 - 2012 în ansamblu, dar și o abordare amănunțită a situației din anul 2013. De asemenea, partea a doua examinează factorii fundamentali ai pieței mondiale a grâului, pe principale țări producătoare, consumatoare, importatoare și exportatoare, în sezoanele agricole din perioada stabilită. În cadrul articolului, un punct distinct îl reprezintă analiza pieței grâului din România, atât din punct de vedere al prețurilor, cât și al factorilor fundamentali.

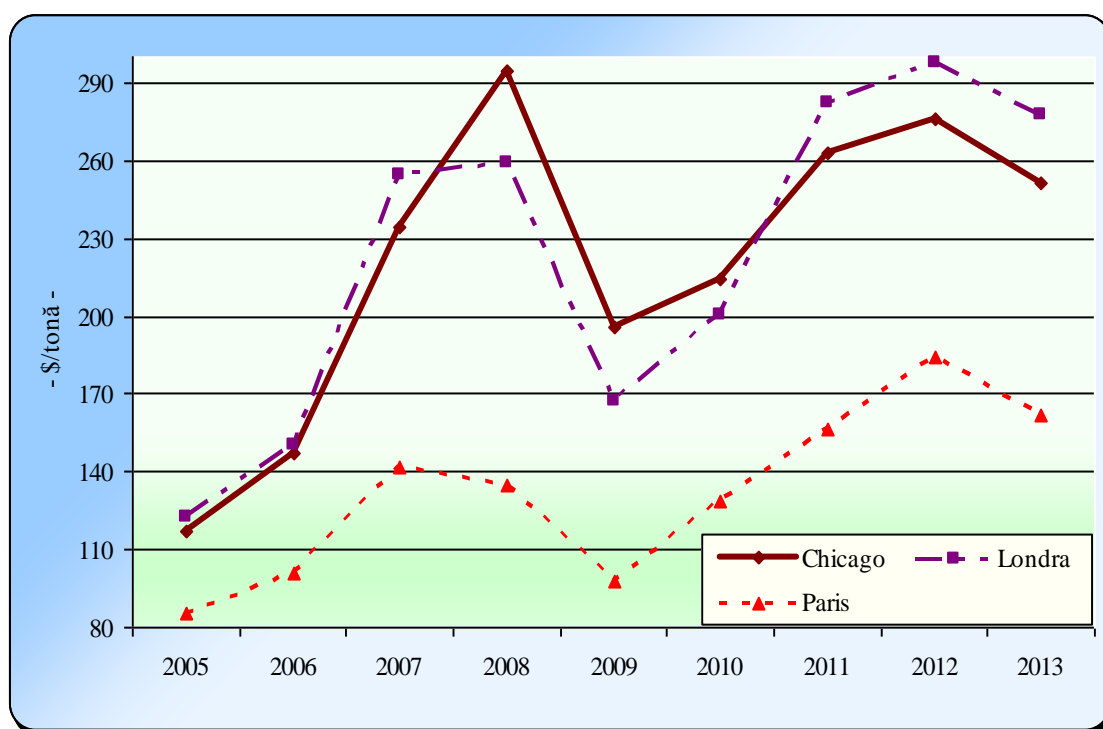
Cuvinte cheie: grâu, cotații, burse internaționale, Chicago, Paris, Londra, producție mondială, consum, import, export, sezon agricol, Uniunea Europeană (UE), Statele Unite, România.

Clasificare JEL: E21, E23, E39, F19.

1. Analiza cotațiilor la principalele burse internaționale

În termeni de cotații medii anuale, în perioada 2005 – 2008, prețurile grâului la **Bursa din Chicago**¹ au oscilat între un prag valoric minim de 117,15 \$/tonă (în 2005) și unul maxim de 294,97 \$/tonă (în 2008), înregistrând o tendință ascendentă, pe fondul unei balanțe producție-consum deficitară și a crizei economice mondiale din 2007 – 2008. În 2009, cotațiile grâului american au marcat o scădere bruscă la 195,98 \$/tonă, în condițiile unei producții mondiale foarte mari. Începând cu anul 2010, cotațiile grâului au evoluat, reflectând condițiile meteorologice nefavorabile din Statele Unite, Rusia și Ucraina, culturile fiind afectate în special de secetele grave ce au avut loc în aceste țări în anii 2010, 2011 și 2012.

Graficul nr. 1: Tendința cotațiilor medii anuale ale grâului la Bursele de la Chicago, Londra și Paris între 2005 și 2013

Sursa: Baza de date a IEM, calcule realizate pe baza cotațiilor zilnice publicate de Financial Times/Markets Data.

¹ Bursă reprezentativă pe plan mondial, pentru cotațiile produselor agricole.

În iulie - septembrie 2012, cotațiile grâului au înregistrat un salt spectaculos, pe fondul condițiilor meteo extrem de nefavorabile din principalele state producătoare și exportatoare de grâu, în special din țările riverane Mării Negre (Rusia și Ucraina), dar și din UE-27. De asemenea, reducerea stocurilor de porumb și soia din SUA a influențat piața grâului, întrucât fermierii americani au fost nevoiți să folosească grâul ca furaj pentru animale, în condițiile în care celelalte cereale furajere au fost în cantități insuficiente. În pofida faptului că mediile lunare ale cotațiilor din lunile iulie, august și septembrie 2012 au depășit pragul de 310 \$/tonă, totuși, acestea s-au situat sub recordul istoric înregistrat în martie 2008, de 405 \$/tonă.

Cotația medie anuală a grâului american, în 2013, a fost de 252 \$/tonă, cu aproape 9% mai mică față de cea înregistrată în 2012. Cu toate că, în primele 6 luni din 2013, cotațiile medii lunare au fost superioare celor similare din 2012, tendința pe parcursul anului a fost de scădere, pe fondul prognozelor pozitive privind producția mondială record din sezonul 2013/14, de peste 700 milioane tone, ca urmare a creșterii disponibilităților din majoritatea țărilor producătoare de grâu. Potrivit celor mai recente date (USDA, 2014 January), în sezonul 2013/14, disponibilitățile mondiale de grâu (stocuri inițiale + producție + importuri) vor fi de 1,04 miliarde tone, în creștere cu 4,14% comparativ cu cele din 2012/13.

În lunile septembrie și octombrie 2013, cotațiile grâului au înregistrat creșteri ușoare, în condițiile unor factori conjuncturali de bursă, cum ar fi: o cerere de import mai mare din partea Chinei și suspendarea activității USDA, care a generat o lipsă a datelor de export ale Statelor Unite, din primele 3 săptămâni ale lunii octombrie. Majorarea substanțială a importurilor de grâu ale Chinei, cel mai mare consumator de grâu din lume, a fost determinată de intenția guvernului de la Beijing de a reduce prețurile foarte mari de pe piața internă.

De asemenea, un alt factor care a determinat ca valorile de tranzacționare ale grâului la Bursa de la Chicago să crească, la peste 250 \$/tonă în octombrie 2013, l-a constituit și informația conform căreia ploile abundente din lunile august și septembrie, din Rusia și Ucraina, au determinat fermierii să însămânțeze grâu pe suprafețe mai reduse și, implicit, producția prognozată pentru sezonul actual, din cele două state, să

se diminueze, în pofida unor prognoze actuale foarte optimiste. Conform Uniunii Cerealelor din Rusia, însămânțarea grâului de iarnă a fost făcută pe o suprafață mai redusă, estimată la 13 milioane hectare, față de o suprafață de 16,4 milioane hectare, cât se intenționa inițial. De asemenea, Centrul Meteorologic din Kiev a anunțat că suprafața cultivată cu grâu de iarnă din Ucraina poate fi cu 30% mai redusă decât ținta propusă.

În perioada 2005 – 2013, și la **Bursa de la Londra**, cotațiile medii anuale ale grâului au avut o tendință ascendentă, asemănătoare cu cea de pe piața americană, de la o cotație medie anuală de 122,65 \$/tonă (98,57 €/tonă) în 2005, aceasta a crescut de peste 2,3 ori, la 282,5 \$/tonă (208,89 €/tonă) în 2013.

Piața europeană a grâului a reacționat mai agresiv la consecințele secetei severe din anii 2010 - 2012, care a afectat o mare parte din țările europene producătoare și exportatoare de grâu, decât criza economică de la sfârșitul anului 2008. Astfel, în termeni de medii anuale, cotația maximă din perioada 2005 – 2013 s-a atins în anul 2012, de 187,75 £/tonă (297,59 \$/tonă sau 231,87 €/tonă). În 2008, producția și stocurile ridicate din sezonul 2008/09 au determinat o ofertă satisfăcătoare și au contribuit chiar la ieftinirea grâului la bursa londoneză.

În 2013, mediile lunare ale cotațiilor grâului la Bursa de la Londra s-au diminuat, la niveluri apropiate de cele din 2011. Pe lângă factorii fundamentali ai pieței mondiale care influențează și bursa de mărfuri din Marea Britanie, tendința de reducere a cotațiilor grâului tranzacționat la Londra a fost determinată de îmbunătățirea condițiilor culturilor de grâu din UE-28 din acest sezon (iulie 2013 – iunie 2014).

Analizând tendința mediilor anuale, din perioada 2005 – 2013, ale cotațiilor grâului de la **Bursa din Paris**, se observă că, în 2007, acestea au marcat o creștere până la o valoare de 141,69 \$/tonă (195,28 €/tonă), urmând ca în 2009 să scadă la 98,02 \$/tonă (135,89 €/tonă). Din 2009 până în 2012, au crescut semnificativ ajungând la maximul perioadei analizate de 183,91 \$/tonă (236,12 €/tonă). În 2013 cotațiile grâului parizian au început să scadă, însă, s-au menținut la valori medii de 164 \$/tonă (216 €/tonă).

Factorii care au contribuit la oscilațiile cotațiilor grâului tranzacționat la Bursa de la Paris au fost asemănători cu cei care au influențat dinamica

cotațiilor grâului londonez, la care s-a adăugat situația specifică pieței interne a Franței, principalul producător de grâu din UE.

De asemenea, o contribuție în plus a avut-o și rata de schimb a dolarului în raport cu euro, care a determinat fluctuații în schimburile comerciale ale UE cu țările principal importatoare, în sensul în care deprecierea/aprecierea dolarului față de euro scade/crește puterea de cumpărare a consumatorilor, iar acest fapt determină sporirea/diminuarea prețurilor.

2. Factorii fundamentali ai pieței internaționale a grâului, între sezoanele agricole 2005/06 și 2013/14

Conform bazei de date al Departamentului pentru Agricultură al SUA (USDA, 2014 January), **producția mondială** de grâu pe parcursul anilor agricoli 2005/06 - 2013/14 a avut o tendință ascendentă, cu două puncte de inflexiune în 2010/11 și 2012/13.

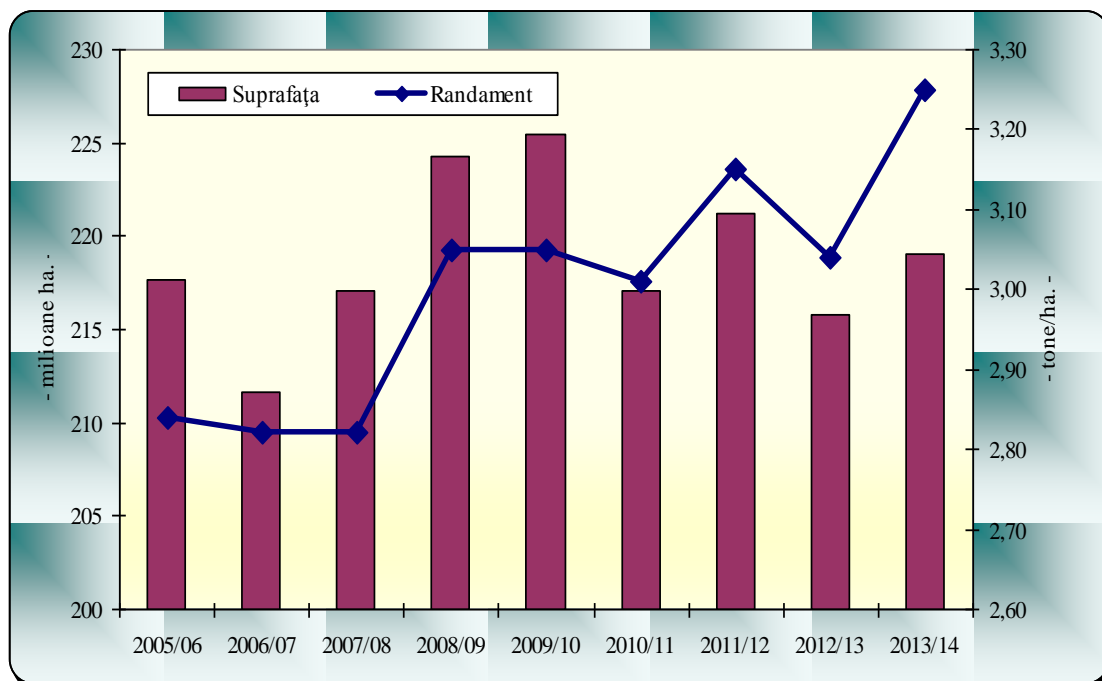
Majorarea producției de grâu pe plan mondial s-a datorat evoluției cererii de consum din partea multor state, pe fondul creșterii populației globului. De asemenea, și sporirea randamentelor culturilor a contribuit la realizarea unor producții mai mari, ca urmare a dezvoltării tehnologiilor agricole și a extinderii gamei de produse folosite în combaterea dăunătorilor. Potrivit USDA, randamentul mediu mondial din sezonul 2005/06 până în cel actual a evoluat de la 2,84 tone/hectar, la 3,25 tone/ha, iar suprafața medie însămânțată cu grâu la nivel global a fost de 219 milioane ha.

Diminuarea producției din sezoanele 2010/11 și 2012/13 a reflectat atât alegerea agricultorilor de a însămânța grâu pe suprafețe mai reduse, cât și vremea foarte secetoasă din multe state ale lumii, care a determinat o diminuare a randamentelor medii.

Conform Raportului USDA din luna ianuarie 2014, producția mondială de grâu din sezonul 2013/14 (ce a debutat pe 1 iulie 2013 și se va încheia pe 30 iunie 2014) se prevede a se ridica la un record istoric de 713 milioane tone, cu 8,5% mai mare decât în 2012/13, iar pentru 2012/13 se estimează a fi de 656 milioane tone, în scădere cu 41 milioane tone față de perioada anterioară (-6%). Disponibilitățile totale de grâu pentru sezonul actual

(2013/14), care includ producția și stocurile inițiale, sunt previzionate a se majora cu 4%, la peste 1,4 miliarde tone.

Graficul nr. 2: Evoluția suprafeței și a randamentelor culturii de grâu pe plan mondial

Sursa: Calcule realizate de autor, pe baza datelor USDA.

În principalele regiuni producătoare, recoltele de grâu se prevăd a crește în 2013/14 cu peste 36 milioane tone față de sezonul 2012/13, ca urmare a majorării producției din UE-28 și Rusia. O excepție notabilă o constituie **Statele Unite**, a cărei producție de grâu se previzionează a scădea în sezonul actual cu aproximativ 4 milioane tone (-6%) față de 2012/13, la circa 58 milioane tone, în principal din cauza efectelor adverse ale secetei din 2012 și 2013. Seceta a afectat culturile de grâu de iarnă din majoritatea statelor producătoare din SUA, cum ar fi: Kansas, Oklahoma, Texas, Colorado și Nebraska. Această situație i-a determinat pe agricultorii americani să renunțe la a mai însămânța grâu pe suprafețe extinse. Astfel, în 2013/14, suprafața cultivată cu grâu din SUA se previzionează la 18,3 milioane hectare, în scădere cu 7% comparativ cu sezonul anterior. Rata de abandon a suprafețelor însămânțate este cea mai ridicată din ultimele 11 sezoane.

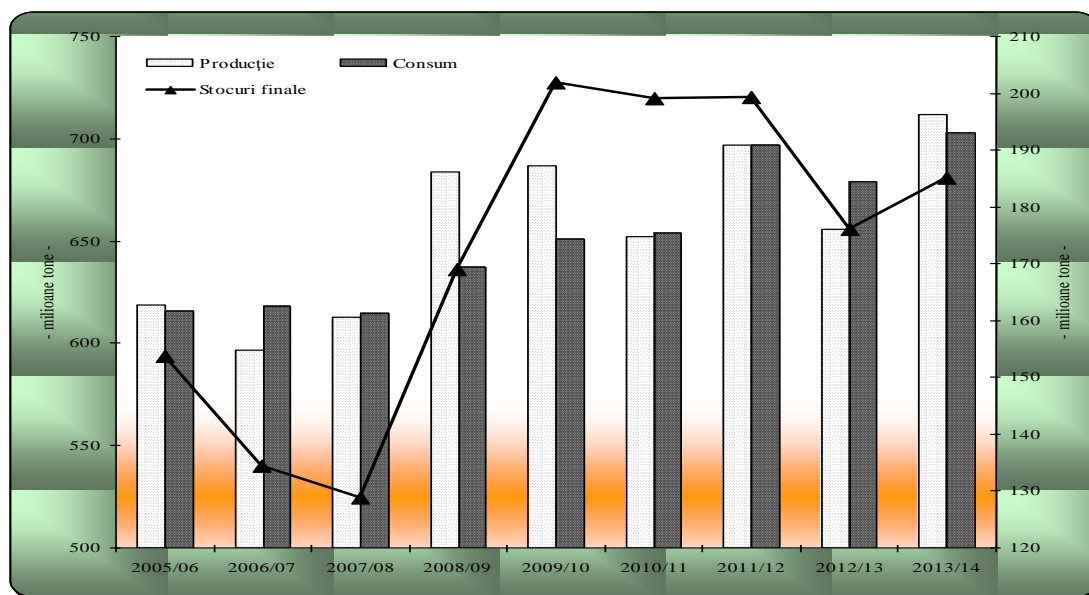
Producția de grâu din **Uniunea Europeană**, cea mai mare zonă producătoare din lume, este prevăzută să se majoreze în 2013/14 cu circa 9

milioane tone (+7%), la 143 milioane tone față de intervalul precedent. Creșterea producției are loc pe fondul unor condiții meteo extrem de favorabile în perioadele de dezvoltare a plantelor, ceea ce a determinat o prognoză optimistă privind randamentele ce se vor putea realiza, de circa 5,5 tone/ha, față de 5,2 tone/ha în 2012/13 (+7%). Din punct de vedere procentual, cele mai importante creșteri ale producției de grâu dintre țările membre ale UE se vor putea realiza în Spania (+51%, la 7,7 milioane tone), în **România** (40%, la 7,4 milioane tone), în Ungaria (26%, la 5 milioane tone), în Danemarca (18%, la 5 milioane tone) și în Germania (10%, la 24,7 milioane tone). În ceea ce privește producția Franței din sezonul 2013/14, aceasta va marca o creștere cu doar 1,6% comparativ cu 2012/13, la 38,5 milioane tone.

În China, producția de grâu pentru 2013/14 se prognozează să se mențină la nivelul din sezonul anterior, de aproximativ 121 milioane tone. Producția din India este previzionată să se diminueze cu 2,5%, la 92,5 milioane tone, în scădere față de recordul istoric din sezonul 2012/13 estimat la 95 milioane tone. Calitatea grâului, în special din China, constituie o problemă pentru mulți fermieri, deoarece aproximativ 17% din producția de grâu prognozată a țării (circa 20 milioane tone) se așteaptă să fie compromisă, din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile ce au afectat China în cursul anului 2013.

De asemenea, extinderea suprafețelor însămânțate cu grâu în Rusia, la aproximativ 24 milioane hectare, va determina o producție majorată a acestei țări, prognozată de USDA la 52 milioane tone în 2013/14, ceea ce reprezintă o creștere cu 38% comparativ cu cea din sezonul anterior (38 milioane tone).

Graficul nr. 3: Producția, consumul și stocurile finale de grâu pe piața internațională, în sezoanele 2005/06 - 2013/14

Sursa: Calcule realizate de autor, pe baza datelor USDA

Pe parcursul sezonelor 2005/06 – 2013/14, **consumul mondial** de grâu a fost în general mai mare sau egal cu nivelul producției, excepție făcând sezoanele 2008/09, 2011/12 și cel actual când, balanța mondială producție-consum a fost excedentară. Cel mai mare surplus de grâu, de 46 milioane tone, s-a înregistrat în 2008/09, iar în 2011/12 a fost de aproape 9 milioane tone. În 2013/14 se previzionează că producția de grâu va fi mai mare cu circa 9 milioane tone, față de consum, ceea ce poate determina o intensificare a fluxurilor comerciale cu acest produs cerealier.

Pe plan mondial, consumul pentru sezonul actual se cifrează, conform prognozelor USDA, la 703 milioane tone, în creștere cu 24 milioane tone (3,6%) comparativ cu 2012/13. La nivel global, în 2012/13, ponderea consumului de grâu pentru alimentație, însămânțări și uz industrial se menține în jurul a 80% (restul de 20% este destinat furajelor) și se prognozează că va fi cu 2% mai mare față de cel din sezonul trecut, la 560 milioane tone.

Consumul de grâu folosit în alimentație, însămânțări și uz industrial, din China și SUA, se prognozează că va stagna în 2013/14 la același nivel ca sezonul anterior (la 100 milioane tone în cazul Chinei și, respectiv 28 milioane tone în SUA). În India, consumul de grâu alimentar ar putea să

ajungă la un nivel istoric, de 87,5 milioane tone în 2013/14, în creștere cu 7 milioane tone față de sezonul 2012/13 (9%), ceea ce va determina și majorarea consumului total al țării, la 91 milioane tone, având în vedere că ponderea consumului de grâu pentru alimentație în cel total este de 96%.

Comparativ cu sezonul 2012/13, consumul de grâu furajer, în 2013/14, se previzionează că va spori cu 3%, la 141 milioane tone, ca urmare a creșterii consumului de grâu folosit ca hrană pentru animale din China, unde sectorul de creștere a animalelor este foarte mare și în plin proces de dezvoltare. Principalii consumatori de grâu furajer din lume sunt UE, urmată de China și Federația Rusă. În UE-28 – cel mai mare consumator mondial de grâu furajer – cererea totală pentru grâu se estimează a fi cu 1,7 milioane tone mai mare în 2013/14 față de sezonul precedent, cifrându-se la aproximativ 123 milioane tone, din care 53,2 de milioane tone sunt destinate hranei animalelor, iar 69,5 milioane consumului uman și utilizării industriale. Sporirea consumului pe ansamblul UE-28 se datorează creșterii consumului pentru grâul furajer, în timp ce consumul de grâu pentru alimentație va rămâne neschimbat.

Între 2005/06 și 2013/14, **stocurile mondiale** de la sfârșitul fiecărui sezon au fluctuat între un nivel minim de 129 milioane tone înregistrat în 2007/08 și un nivel maxim de 202 milioane tone în sezonul 2009/10. Fluctuațiile stocurilor au fost influențate de deficitul/excedentul balanței producție-consum, precum și de dinamica comerțului mondial cu grâu.

Stocurile globale de grâu pentru sfârșitul sezonului 2013/14 sunt anticipate la 185 milioane tone, în creștere cu 5,3% (9,3 milioane tone) față de cele din sezonul anterior.

În principalele regiuni producătoare (UE, China, India, Statele Unite și Rusia), stocurile de grâu, reprezentând peste 62% din cele mondiale, ar urma să scadă până la sfârșitul sezonului 2013/14, cu 2 milioane tone, de la 112 milioane tone în 2012/13, la 110 milioane tone (-2%).

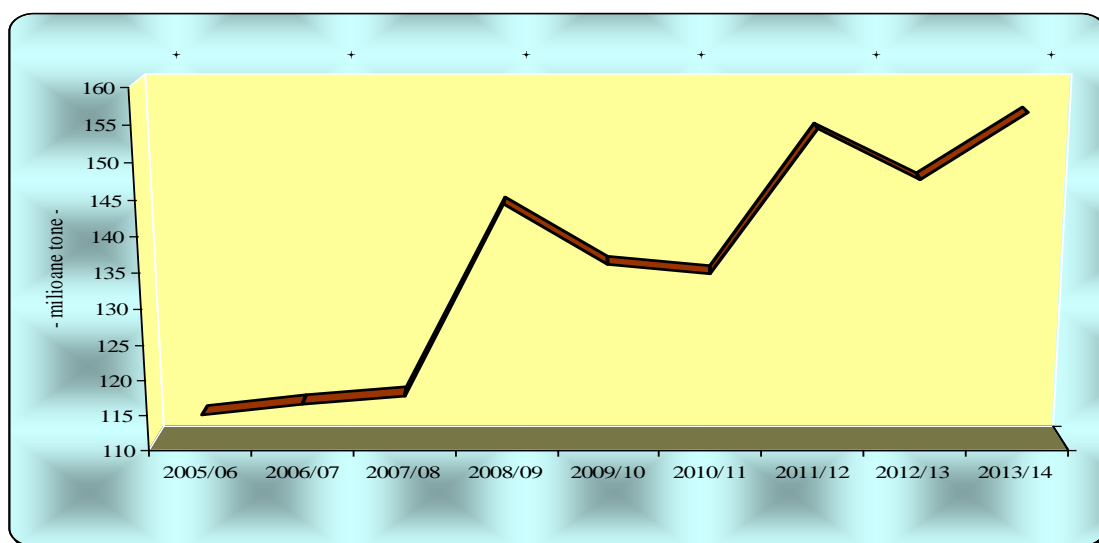
China, cel mai mare depozitar de grâu din lume, ale cărei stocuri reprezintă 32% din cele mondiale, va avea la finele sezonului actual (2013/14) aproape 58 milioane tone, urmată în clasamentul mondial de India (20 milioane tone), SUA (16 milioane tone), UE-28 (12 milioane tone)

și Rusia (6 milioane tone). Reduceri majore se pot înregistra în cazul SUA (-22%) și al Indiei (-17%).

Comerțul internațional cu grâu s-a intensificat din 2005 până în prezent. Dacă în anul agricol 2005/06 cantitățile de grâu comercializate erau de 115 milioane tone, acestea au crescut progresiv până în 2013/14, la 152 milioane tone. Sporirea schimburilor comerciale cu grâu în perioada analizată a fost de 34%. Se menționează că, în sezonul 2011/12 s-au înregistrat cele mai mari cantități de grâu tranzacționate între țările importatoare și exportatoare, ca urmare a unor niveluri foarte mari ale producției și consumului. În ceea ce privește comerțul din sezonul 2013/14, acesta este previzionat să crească cu circa 5,6%, reflectând previziunile referitoare la majorarea importurilor din partea Chinei și a Egiptului.

Importurile de grâu ale Egiptului, cel mai mare cumpărător de grâu din lume, în sezonul 2012/13 (iulie 2012 – iunie 2013) se estimează că au fost cu 3,4 milioane tone (-29%) mai mici decât în perioada anterioară, însă pentru sezonul actual (2013/14) se previzionează că vor crește cu peste 14%, la 9,5 milioane tone. Creșterea agresivă a achizițiilor de grâu ale Egiptului începând cu luna iulie 2013, s-a datorat intenției guvernului de la Cairo de a-și reface stocurile de pe piața internă, astfel încât să poată furniza pâine subvenționată pentru 25% din populația țării, aflată sub limita sărăciei.

Graficul nr. 4: Dinamica comerțului cu grâu pe piața internațională, în sezoanele 2005/06 - 2013/14

Sursa: Calcule realizate de autor, pe baza datelor USDA.

Pentru sezonul 2013/14, importurile Chinei de grâu prognozate de USDA sunt de 8,5 milioane tone, în creștere de peste 3 ori față de sezonul anterior și cel mai ridicat nivel din ultimele 18 sezoane. Cererea foarte mare de import din partea Chinei se datorează prețurilor foarte mari de pe piața internă. Turbulențele de pe piața internă a Chinei sunt generate de taifunurile devastatoare, din 2013, care au afectat grav culturile de grâu din țară. Având în vedere că stocurile Chinei de grâu sunt limitate, iar cererea este ridicată, acest dezechilibru a determinat scumpirea grâului pe piața internă la un maxim istoric. În aceste condiții, specialiștii se așteaptă ca producția de grâu a Chinei din sezonul actual să scadă cu 2 - 5%, în pofida lipsei raportărilor privind prognoze ale guvernului de la Beijing. În acest context, Statele Unite, Australia și Franța au intrat în competiție pentru a furniza grâu Chinei.

Experții internaționali prognozează că SUA, principalul **exportator** de grâu din lume, va avea în sezonul agricol 2013/14 o creștere cu 4% față de 2012/13 a livrărilor pe piața internațională, de 30 milioane tone. Cu toate acestea, disponibilitățile de export ale SUA sunt în scădere în 2013/14 cu 3,7% comparativ cu sezonul anterior, la 45 milioane tone. Livrările externe din prima parte a sezonului actual au pus presiune pe tranzacțiile bursiere americane cu grâu, iar pentru ultima parte a sezonului 2013/14 se previzionează că exporturile vor fi moderate.

Previziunile cu privire la nivelul exporturilor de grâu din UE-28, în sezonul 2013/14, relevă o majorare cu până la 4 milioane tone, la 26 de milioane de tone, dar și o creștere a nivelului de licențe acordate exportatorilor comunitari - cel mai mare din ultimii 10 ani (4,5 milioane de tone de grâu, începând cu 1 iulie 2013).

Grâul de calitate superioară, pentru care cererea este destul de mare în acest sezon, transformă Canada într-un competitor puternic. Exporturile canadiene ar putea atinge, în 2013/14, circa 22,5 milioane tone, cel mai mare nivel din ultimele 20 de sezoane.

Exporturile combinate ale Federației Ruse, Ucrainei și Kazahstanului s-ar putea cifra la 36,5 milioane tone, cantitate cu 45% mai mare față de cea din sezonul 2012/13, ca urmare a disponibilităților de export satisfăcătoare, în condițiile unei producții interne în creștere.

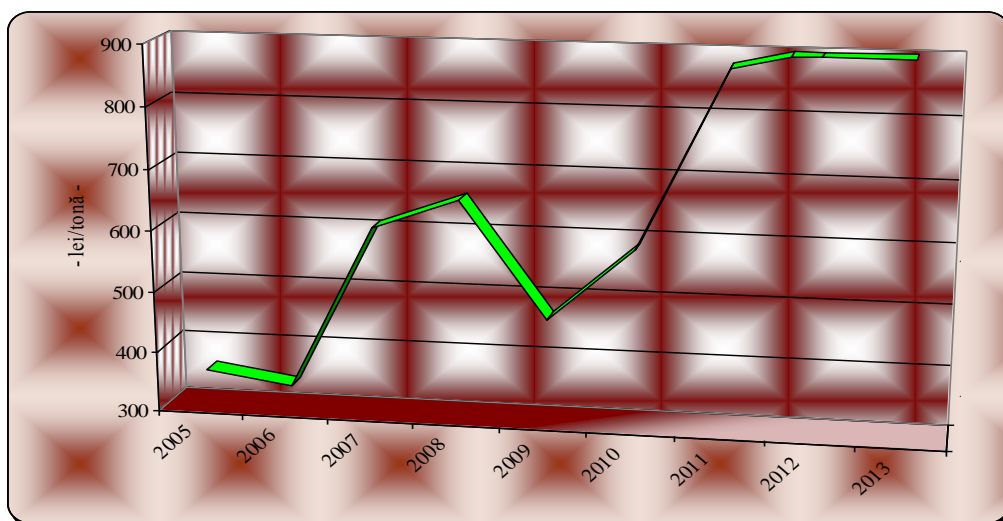
În India, specialiștii așteaptă o scădere importantă a exporturilor, livrările acestei țări pentru sezonul 2013/14 fiind prognozate a fi cu 19% mai mici decât în sezonul precedent, la 5,5 milioane tone.

3. Analiza pieței grâului din România

Potrivit Biroului de Statistică al Uniunii Europene (Eurostat, 2013) și Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din România (MADR, 2014), prețurile grâului pe piața internă din România, în perioada 2005 – 2012, au avut o tendință în general ascendentă, acestea fiind influențate de nivelul producției, de rata inflației, de majorarea taxei pe valoarea adăugată (TVA) la 24% din vara anului 2010, precum și de dinamica cotațiilor la principalele burse internaționale.

Cu toate că, în anul 2013 a fost adoptată măsura de reducere a TVA la pâine și la toate produsele de panificație, de la 24%, la 9% prețul grâului pe piața românească a rămas la aceleași valori ca cele din anul precedent.

Graficul nr. 5: Dinamica prețurilor medii anuale ale grâului pe piața internă a României, în perioada 2005 - 2013

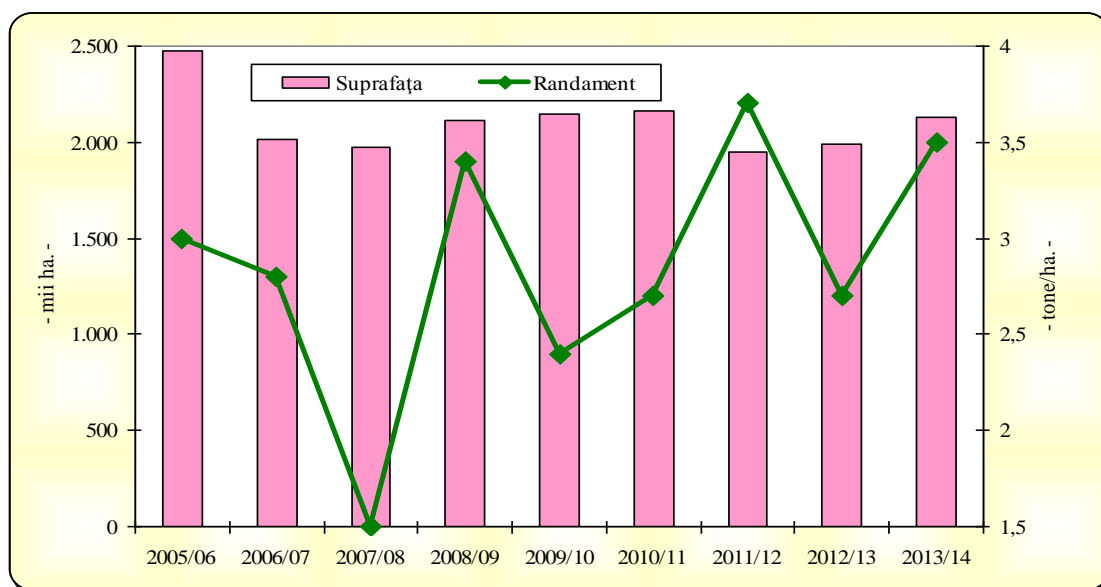

Sursa: Grafic și calcule realizate de autor, pe baza datelor statistice.

În condițiile în care, în România, culturile de câmp nu beneficiază de un sistem integrat și unitar de irigații și de tehnologii moderne, realizarea unei producții satisfăcătoare depinde în mare măsură de condițiile de mediu. În acest sens, MADR a avut inițiativa de a crea un fond mutual, bazat

pe modelul francez, de asigurare a culturilor, care să acopere eventualele riscuri provenite din condiții meteorologice nefavorabile, îmbolnăvirea culturilor din cauza dăunătorilor etc. La acest fond mutual, contribuția fermierilor va fi de 35%, iar restul va proveni din bugetul UE (49%) și al statului român (16%), pentru a veni în sprijinul fermierilor români.

Graficul nr. 6: Suprafața și randamentele culturii de grâu în România

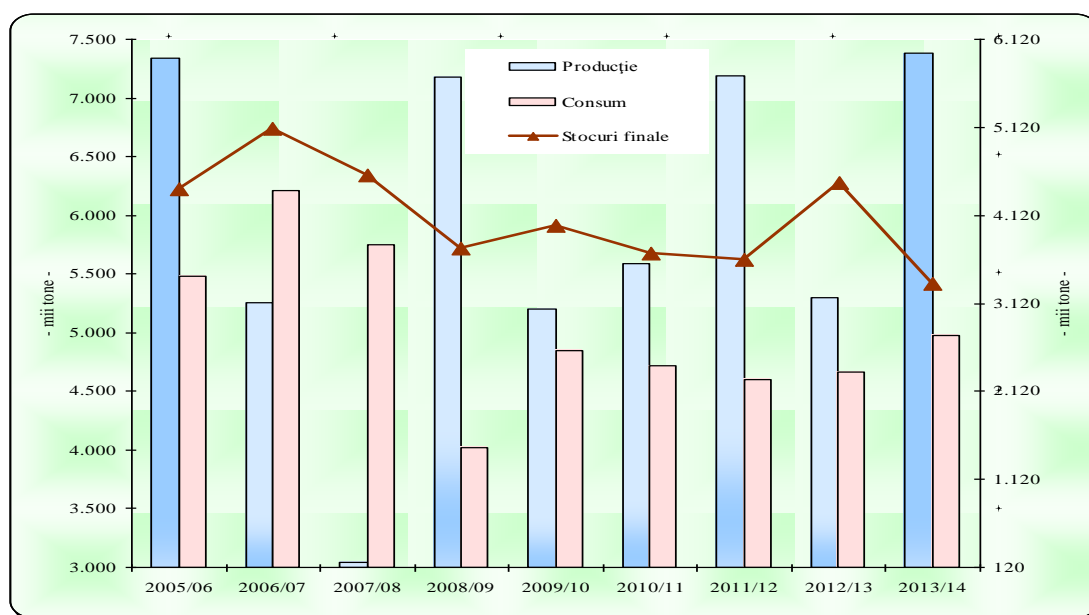

Sursa: Calcule realizate de autor, pe baza datelor EUROSTAT și MADR.

În ceea ce privește evoluția factorilor fundamentali ai pieței grâului în țara noastră, **producția de grâu** a avut o evoluție fluctuantă în cadrul perioadei analizate, cu niveluri alternative cuprinse între 5,2-5,6 milioane tone în 4 sezoane și între aproape 7,2- 7,4 milioane tone în alte 4 sezoane (a făcut excepție sezonul 2007/2008, când s-a înregistrat un nivel minim, de 3 milioane tone). După o tendință de scădere în 2005/06-2007/8 (-58,5%) și o revenire în apropierea nivelului de la începutul perioadei în 2008/09 (+135,8% față de sezonul precedent), a urmat un regres notabil (-27,5%) în 2009/10, cu o tendință de revenire în sezonul următor și un nou salt în 2011/12, când nivelul producției l-a depășit pe cel din 2008/09, dar nu și pe cel din 2005/06. În 2012/13 a avut loc o nouă scădere sezonieră a producției (-26,33%), iar previziunile pentru 2013/14 indică un nivel de 7.384 mii tone (+39% față de sezonul precedent), cel mai ridicat nivel din perioada analizată, estimare bazată pe o creștere sezonieră cu aproape 7% a

suprafeții cultivate, prognozată la 2,1 milioane hectare, și o majorare cu aproape 30% a producției medii la hectar, la 3,5 mii tone (cel mai ridicat nivel al randamentului înregistrat în cadrul perioadei analizate, după nivelul maxim atins în 2011/12), pe fondul unei evoluții extrem de favorabile a condițiilor meteorologice din perioada de dezvoltare a plantelor.

Graficul nr. 7: Producția, consumul și stocurile finale de grâu ale României, în sezoanele 2005/06 - 2013/14

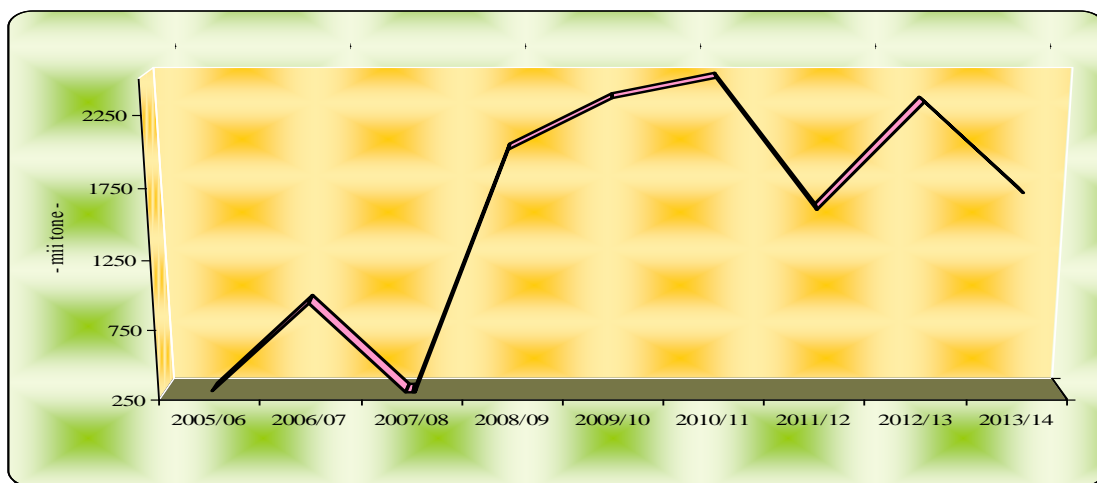

Sursa: Calcule realizate de autor, pe baza datelor EUROSTAT și MADR.

Potrivit datelor furnizate de USDA în ianuarie 2014, din punct de vedere al suprafeții cultivate cu grâu și al producției, România s-a situat, în anul agricol 2013/14, pe locul cinci între statele membre cultivatoare de grâu, în schimb, în ceea ce privește randamentul, s-a plasat pe ultimul loc. România a înregistrat în 2013/14 o producție medie de 3,61 tone/ha, în timp ce Germania se află în top cu 7,96 tone/ha.

Datele statistice actuale evidențiază faptul că, în pofida unei producții de grâu reduse în sezonul 2012/13, de 5,3 milioane tone, România a rămas un comerciant atractiv pe piața internațională, prin prisma cotațiilor din anul 2012. Exporturile totale de grâu ale țării noastre, în sezonul 2012/13 au fost de 2,7 milioane tone, cu 30% mai mari comparativ cu sezonul anterior, din care 1,95 milioane tone au avut ca destinație state din afara UE.

Graficul nr. 8: Dinamica comerțului cu grâu al României, în sezoanele 2005/06 - 2013/14

Sursa: Calcule realizate de autor, pe baza datelor EUROSTAT și MADR.

Principalele destinații ale exportului de grâu al României în 2012/13 au fost: Spania (242 mii tone), Italia (194 mii tone) și Grecia (102 mii tone). Exporturile de grâu în afara UE au fost mai ridicate decât cele intra-UE, ca urmare a orientării exportatorilor către piețe noi. Astfel, în 2012/13, cel mai mare importator al grâului românesc a fost Egiptul, cu 595 mii tone, urmat de Iordania (221,7 mii tone), Libia (217 mii tone), Siria (133 mii tone), Liban (112 mii tone), Irak (100 mii tone) și Turcia (93 mii tone). România a pătruns pe noi piețe de desfacere, piețe ce nu au fost destinații pentru exporturile de grâu în ultimii 7 ani, cum ar fi: Maroc (137 mii tone), Emiratele Arabe Unite (53 mii tone), Iran, Nigeria, Mauritania, Senegal și Congo.

Pentru sezonul actual (iunie 2013 - iulie 2014), creșterea potențialului pieței Egiptului a determinat firmele exportatoare din România să încheie contracte avantajoase. Astfel, în 2013/14, România va exporta în Egipt aproximativ 800 mii tone. Egiptul se menține pe poziția de principală destinație pentru exporturile de grâu ale României.

Bibliografie selectivă

- Home Grown Cereals Authority (2014). Disponibil la <http://data.hgca.com/archive/future.asp>, accesat pe 12 ianuarie 2014.
- U.S. Department of Agriculture (2014, January). Grain: World Markets and Trade. Washington, DC. Disponibil la: <http://www.fas.usda.gov/data/grain-world-markets-and-trade>, accesat pe 12 ianuarie 2014.
- Financial Times (2013). Markets Data. Disponibil la: [http://markets.ft.com/research/Markets/Data - Archive](http://markets.ft.com/research/Markets/Data-Archive).
- U.S. Department of Agriculture (2014, January). Foreign Agricultural Service. Washington, DC. Disponibil la: <http://www.fas.usda.gov/psdonline/psdquery.aspx>, accesat pe 13 ianuarie 2014.
- Eurostat (2013). *Agricultural statistics*. Luxembourg, Publications Office of the European Union. Disponibil la <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/agriculture/data/database>, accesat pe 13 ianuarie 2014.
- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale din România (2013). *Culturi de câmp. Cereale. Grâu*. Disponibil la <http://www.madr.ro/ro/culturi-de-camp/cereale/grau.html>, accesat pe 13 ianuarie 2014.